

Självständigt arbete, Påbyggnadskurs Krigsvetenskap (15 HP)

Författare: Linus Karlsson	Årskull: 21-24
Lärosäte: Försvarshögskolan	
Handledare: August Danielsson	
Antal ord: 11 911	
<p style="text-align: center;">Krigets Motorväg: Sovjets Logistiska Krigföring: En teorikonsumerande fallstudie</p> <p><u>Abstract</u></p> <p>Many acknowledge the lack of studies addressing military logistics, yet the issue persists. While existing research predominantly examines western contexts, this study seeks to enrich our understanding by delving into the less-explored realm of military logistics in Eastern settings. The primary objective of this study is to enhance understanding of the logistical dynamics during the Soviet–Afghan war by examining the Soviet logistics. Using Moshe Kress's theoretical framework on operational and structural logistics, this research endeavors to illuminate this historical case. Employing a case study methodology coupled with qualitative text analysis, the study examines the Soviet logistics in the Soviet–Afghan conflict. The findings underscore the challenges the Soviets encountered in managing their logistics, particularly in ensuring the security of their communication lines. The study attributes many of these challenges to the inadequate road infrastructure and the hostile terrain of the region.</p> <p><u>Nyckelord:</u> Operativ logistik, Sovjet–Afghan kriget, Moshe Kress</p>	

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Problemformulering	4
1.2 Tidigare forskning	5
1.2.1 Tidigare forskning afghanska–sovjetiska kriget	6
1.2.2 Tidigare forskning militär logistik	7
1.3 Syfte	10
1.4 Frågeställning	10
1.5 Avgränsningar	10
1.6 Disposition	11
2. Teori	12
2.1 Moshe Kress operativ logistik	13
2.2.1 Effektivitet	14
2.2.2 Enkelhet	14
2.2.3 Flexibilitet	15
2.2.4 Kontinuitet	15
2.2.5 Tempo	15
2.2.6 Uppnåbarhet	16
2.2.7 Överlevnadsförmåga	16
2.3 Kritik mot teori	17
3. Metod	18
3.1 Forskningsdesign.....	18
3.2 Metoddiskussion	19
3.3 Forskningsetiska övervägande	20
3.4 Materialdiskussion med källkritik.....	21
3.5 Operationalisering	23
3.6 Analysverktyg	24
4. Analys	26
4.1 Effektivitet.....	26
4.2 Enkelhet.....	27
4.3 Flexibilitet	28
4.4 Kontinuitet.....	29
4.5 Uppnåbarhet.....	30
4.6 Tempo	31
4.7 Överlevnadsförmåga	32

4.8 Resultat analysverktyg.....	34
4.9 Sammanfattning analys	35
5. Avslutning.....	36
5.1 Återkoppling problem, syfte och frågeställning.....	36
5.1.1 Svar på frågeställning	36
5.2 Diskussion och slutsatser	37
5.3 Diskussion om analys	38
5.4 Relevans för yrkesutövning.....	39
5.5 Förslag på vidare forskning	39
6. Litteraturförteckning.....	40

1. Inledning

1.1 Problemformulering

För nästan 50 år sedan invaderade Sovjetunionen i Afghanistan vilket inledde ett tio års långt krig som skulle kasta sin skugga över den globala geopolitiken och militärstrategin. Under denna period utvecklades forskning intensivt kring kriget, med fokus på en mängd olika aspekter såsom taktik, politik och socioekonomiska förhållanden. Trots denna omfattande forskning har logistikområdet förblivit relativt förbisedd, vilket utgör en betydande kunskapslucka.

Lester W. Grau och Ali Ahmed Jalali beskriver i sina analyser av kriget hur det strategiska fokuset var att strypa varandras logistiska kedjor,¹ vilket sätter ljus på den centrala roll som logistik spelade i konflikten. Mark Galeotti betonar också den centrala rollen logistiken spelade och beskriver kriget i Afghanistan som ett "vägkrig", då Sovjetunionens fick vidta stora åtgärder för att hålla sina transportvägar fria. Han påvisar även hur extremt sårbar logistiken var genom att exemplifiera att över 9,000 förare blev dekorerade av Sovjetunionen mellan 1980 och 1989.² Ändå har en omfattande forskning för att förstå denna dynamik och dess inverkan på krigsutgången inte undersökts. En trolig förklaring till denna brist kan vara den historiska underrepresentationen och nedprioriteringen av militär logistik inom akademiska kretsar,³ särskilt jämfört med den civila logistikens omfattande forskning och utveckling efter kalla kriget.⁴

Dessutom är synen på logistikens roll i krigföringen inte enhetlig. Medan vissa forskare, såsom Tuttle, betonar logistikens vitala roll som en möjliggörande faktor för framgångsrik

¹ Ali Ahmad Jalali, Lester W. Grau. The Campaign for the Caves: The Battles for Zhawar in the Soviet-Afghan War. *The Journal of Slavic Military Studies* 14, no. 3, 2001, 69-92. <https://doi.org/10.1080/13518040108430488>.

² Mark, Galeotti. *Afghanistan: the Soviet Union's last war*, London: Frank Cass, 1995, 197.

³ Maria Aviles, Scott Cox och Stephen M Rutner. Logistics evolution: a comparison of military and commercial logistics thought. *The International Journal of Logistics Management*. Vol. 23, nr.1, 2012: 96-97. <https://doi.org/10.1108/09574091211226948>.

⁴ Mark Erbel och Christopher Kinsey. Think again – supplying war: reappraising military logistics and its centrality to strategy and war. *Journal of Strategic Studies*. Vol. 41, nr. 4, 2018: 519. <https://doi.org/10.1080/01402390.2015.1104669>.

krigföring,⁵ finns det andra, inklusive svenska doktriner, som ser logistik som en begränsning och ett hinder för att uppnå strategiska mål.⁶ Denna mångfald i synsätt understryker behovet av en mer omfattande och nyanserad analys av logistikens roll i militära operationer. Thomas M. Kane framhäver också den otillräckliga uppmärksamheten som militär logistik har fått inom forskningsfältet. Kane argumenterar för att militär logistik är en avgörande komponent för militär framgång och att det finns ett behov av ytterligare forskning för att förstå dess fulla potential och påverkan på stridens utfall.⁷ Valet av fallstudie är välgrundat utifrån tidigare forskning och identifierade kunskapsluckor. Den valda studien kommer att bidra till att öka förståelsen för den militära logistiken genom att analysera logistikens roll i afghanska–sovjetiska kriget, något som tidigare forskning har förbisett.

Problemet med bristande forskning inom militär logistik kvarstår även idag. Att studera fall ur ett logistiskt perspektiv är avgörande för att förstå hur logistikens roll har påverkat krigsutgången. Erbel och Kinsley framhåller vikten av att utveckla nya analytiska verktyg för att få en klarare bild av logistikens påverkan,⁸ något denna studie gör. Studien har också relevans för Sverige och dess logistiska förmåga inom NATO-samarbetet där nya lärdomar kring ämnet kan dras. Genom att öka förståelsen för den militära logistiken kan studien också bidra till ökad motståndarkunskap och specifikt förståelse för rysk logistikförsörjning.

1.2 Tidigare forskning

Kapitlet kommer vara uppdelat enligt följande, kapitlet inleds med att presentera Sovjets strategiska utmaningar kring sin militära logistik. Därefter kommer forskning om militär logistik presenteras, med fokus på sambandet mellan strategi och logistik. Slutligen sammanfattas det tidigare forskningsläge.

⁵ William G. Tuttle. *Defense logistics for the 21st century*. Annapolis, Md: Naval Institute Press, 2005, 5.

⁶ Försvarsmakten. *Doktrintillägg logistik*. Stockholm: Högkvarteret. 2023, 41.

⁷ Thomas M. Kane. *Military Logistics and Strategic Performance*. London: Routledge, 2012, 1.

⁸ Mark Erbel och Christopher Kinsey. Think again – supplying war: reappraising military logistics and its centrality to strategy and war. *Journal of Strategic Studies*. Vol. 41, nr. 4, 2018: 541.

<https://doi.org/10.1080/01402390.2015.1104669>.

1.2.1 Tidigare forskning afghanska–sovjetiska kriget

Lester W. Grau och Ali Ahmed Jalali skriver om hur slaget om Zhawar var till en början ett slag för att förlama Mujahedinernas logistik men utvecklades till test av legitimitet för den afghanska kommunistregimen och Mujahedin motrörelsen. Mycket av afghanska–sovjetiska kriget genomfördes på den taktiska nivån men det strategiska fokuset låg på att strypa varandras logistiska resurser där båda sidor fick lägga mycket tid och resurser på att försvara sin logistik. För att strypa Sovjets logistik fokuserade Mujahedinerna på att slå mot deras transportvägar, där de kritiska vägnätverken för Sovjet blev påverkade av bakhåll på logistiska konvojer samt blev blockerade vid kritiska berg passager.⁹ För att skydda sina logistiska konvojer skriver Rodric Braithwaite hur Sovjetiska trupper förstörde byar och skar ner träd för att minska risken för bakhåll.¹⁰ Innan Sovjets konvojer begav sig ut på farliga vägar transporterades specialstyrkor och fallskärmsjägare för att säkra strategiskt viktiga höjder och förhindra Mujahedinerna från att blockera deras reträttvägar.¹¹ Trots dessa åtgärder mötte Sovjet stora förluster. Braithwaite nämner en kolonn med 1,200 fordon där endast 700 av dem nådde sitt mål i Fasyzabad. Han nämner även att över 9,000 förare belönades för sina farliga insatser, och mer än 11 000 lastbilar gick förlorade under kriget, vilket visar på den sårbarhet som präglade logistiken.¹²

Mark Galleotti betonar också logistikens sårbara natur genom att exemplifiera hur 9,000 förare blev dekorerade mellan 1980 och 1989. Han poängterar dessutom det strategiska fokuset på logistiken, och beskriver kriget i Afghanistan som ett "vägkrig" på grund av Sovjetunionens och Kabulregimens stora ansträngningar att hålla transportvägar öppna. För att upprätthålla dessa vägar och säkra logistiska resurser utvecklade Sovjet konvojskyddsenheter och ersatte sina motoriserade transportbataljoner med nya

⁹ Lester W Grau och Jalali Ali Ahmad. The Campaign for the Caves: The Battles for Zhawar in the Soviet-Afghan War. *The Journal of Slavic Military Studies*. Vol. 14, no. 3, 2001, 69-92.
<https://doi.org/10.1080/13518040108430488>.

¹⁰ Rodric Braithwaite. *Afgantsy: the Russians in Afghanistan, 1979-89*. New York: Oxford University Press, 2011, 207.

¹¹ Ibid., 207.

¹² Ibid., 208.

materialbataljoner. Trots dessa åtgärder var Sovjetiska kolonner fortfarande sårbara för minor och bakhåll.¹³

Stephen J. Blank diskuterar i sin bok hur sårbarheten hos de logistiska konvojerna ledde till förseningar eller förstörelse, vilket hindrade Sovjets operationella planer.¹⁴ Han hävdar att bristen på järnvägstransporter var en avgörande faktor, vilket tvingade Sovjet att förlita sig på motorfordon och begränsade transportvägar för all logistik. Dessutom var Sovjets logistik oförberedd för den svåra terrängen och de extrema klimatförhållandena i området, vilket ökade sårbarheten för attacker mot deras kolonner och gjorde dem särskilt utsatta.¹⁵

1.2.2 Tidigare forskning militär logistik

I sin studie beskriver Yoho, Rietjens och Tatham hur forskningen inom militär logistik har utvecklats i två huvudsakliga områden: det historiska och det operationella. Den historiska litteraturen fokuserar på logistiska detaljer som påverkade utfallet av enskilda slag eller konflikter medan den operationella litteraturen började med fokus på ledningslogistik men utvecklades senare mot mer matematiska och akademiska metoder.¹⁶ Deras studie visar att den militära och civila logistiken blir alltmer lika och integrerade med varandra. De avslutar sin studie med att uppmana forskning på detta komplexa men absorberande ämne.¹⁷ Något som Rutner, Aviles och Cox försöker sig på, i deras studie använder de Theory of Reasoned Action (TRA) och Theory of Organizational Design (TOD) för att skapa ett teoretiskt ramverk och undersöka sambandet mellan civil och militär logistikutveckling. De diskuterar hur militär logistik tidigare var ledande och hur forskning inom logistik uppstod på grund av

¹³ Mark, Galeotti. *Afghanistan: the Soviet Union's last war*, London: Frank Cass, 1995, 197.

¹⁴ Dr. Stephen J Blank. *Operational and Strategic Lessons of the War in Afghanistan, 1979-1990*. Tannenberg: Tannenberg Publishing, 2014, 49.

¹⁵ Ibid., 48.

¹⁶ Keenan D. Yoho, Sebastiaan Rietjens, och Peter Tatham. Defence logistics: an important research field in need of researchers. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*. Vol. 43, nr 2, 2013: 81-82. <https://doi.org/10.1108/IJPDLM-03-2012-0079>.

¹⁷ Ibid., 82.

behovet av att förflytta trupper och resurser. Efter andra världskriget gick den civila logistiken om den militära när man skilde och delade upp den civila och militära logistiken.¹⁸

Likt Rutner, Aviles och Cox undersöker Kinsley och Uttley logistikens utveckling, dock med fokus enbart på den militära aspekten. I deras bokkapitel "*The Role of Logistics in War*" beskriver de hur logistikens natur har förändrats från kalla kriget till idag. Under kalla kriget använde NATO hotbaserade beräkningar för att bestämma de logistiska behoven som krävdes till att försörja sina styrkor mot Warszawapakten. Efter kalla kriget skiftade logistikens fokus från nationell överlevnad till internationellt samarbete. För att möta de nya utmaningarna i en internationell kontext tar Kinsley och Uttley fram fem principer för lyckad logistik: *förutseende, effektivitet, samarbete, enkelhet och rörlighet*.¹⁹

I boken "*Joint Operational Warfare*" utforskar Vego Milan samspelet mellan logistik och operationer. Han förklarar att operationer och logistik är ej skiljbara och att en fullständig integration över alla ledningsnivåer är avgörande. För att uppnå denna integration anser Vego att doktriner och reglementen bör ta hänsyn till logistiken på ett genomgående sätt och tydligt förklarar hur logistiken kommer att samverka med operationskonsten. En gemensam förståelse bland organisationer för logistikhantering främjar även förmågan att samarbeta, till exempel inom koalitioner.²⁰ Något Dr. Thomas M. Kane även förespråkar där han betonar vikten av att inkludera logistik i strategiska styrdokument. I sin bok "*Military Logistics and Strategic Performance*" undersöker Kane samspelet mellan strategi och logistik med hjälp av historiska exempel.²¹ Han argumenterar för att logistiken skapar förutsättningar för strategin samtidigt som strategin definierar logistikens uppgifter och genomförande. Därför är det

¹⁸ Stephen M Rutner, Maria Aviles, och Scott Cox, Logistics evolution: a comparison of military and commercial logistics thought. *The International Journal of Logistics Management*. Vol. 23, nr. 1, 2012: 96-97. <https://doi.org/10.1108/09574091211226948>.

¹⁹ Christopher Kinsey och Matthew Uttley. *The Role of Logistics in War*. *The Oxford Handbook of War*, 401-416. London: Oxford university press, 2012, 401-416.

²⁰ Milan Vego. *Joint operational warfare: Theory and practice*. Stockholm: National Defence Collage, 2008, IX-69.

²¹ Thomas M. Kane. *Military Logistics and Strategic Performance*. London: Routledge, 2012, 173-175.

nödvändigt att i strategiska dokument, som doktriner och reglementen, tydligt specificera hur logistiken ska organiseras och vilka krav den ska uppfylla.²²

Erbel och Kinsey utforskar likt Kane och Vego att undersöka förhållandet mellan logistik och strategi.²³ I motsats till Kane och Vego genomför de en studie där de argumenterar för att den akademiska litteraturen har förbisett logistikens betydelse i strategi och krigföring efter kalla krigets slut, och att logistikens roll behöver omvärderas.²⁴ Syftet med deras studie är att lyfta fram betydelsen av logistik i strategi och krigföring, med tanke på den begränsade diskussionen kring ämnet. De analyserar brittiska operationer i Afghanistan och Irak från 2001 och identifierar logistiska brister, vilket understryker vikten av att inkludera logistik på alla nivåer av krigföring. Dessutom argumenterar de för att fem faktorer - *politik, resurser, information, geografi och motstånd*, integrerar med både logistik och strategi och påverkar deras relation. Enligt Erbel och Kinsey bestämmer logistiken genomförbarheten och hållbarheten av en försvarspolitisk strategi medan strategin formar det logistiska systemet.²⁵

Sammanfattningsvis belyser tidigare forskning de utmaningar som Sovjet ställdes inför med sin logistik i Afghanistan, särskilt med att hålla transportvägar opåverkade vilket blev en strategisk prioritet. Forskningen visar också hur Sovjet försökte möta dessa logistiska utmaningar genom organisatoriska förändringar och användning av specialstyrkor. En annan aspekt som lyfts fram är den avgörande rollen som logistik spelar för att framgångsrikt genomföra strategier och operationer. Många forskare betonar att militär logistik inte har fått tillräckligt med vetenskaplig undersökning och uppmanar till mer forskning inom området. Den tidigare forskningen har huvudsakligen fokuserat på en västerländsk kontext, och det finns en brist på studier som undersöker logistiska operationer från öst. Detta indikerar en

²² Thomas M. Kane. *Military Logistics and Strategic Performance*. London: Routledge, 2012, 174-175.

²³ Mark Erbel, Christopher Kinsey. Think again – supplying war: reappraising military logistics and its centrality to strategy and war. *Journal of Strategic Studies*. Vol. 41, nr. 4, 2018, 519.
<https://doi.org/10.1080/01402390.2015.1104669>.

²⁴ Mark Erbel, Christopher Kinsey. Think again – supplying war: reappraising military logistics and its centrality to strategy and war. *Journal of Strategic Studies*. Vol. 41, nr. 4, 2018, 519.
<https://doi.org/10.1080/01402390.2015.1104669>.

²⁵ Ibid., 523.

forskningslucka där militär logistik, särskilt utanför västvärlden, har fått otillräcklig uppmärksamhet och specifikt det afghanska–sovjetiska kriget. I motsats till tidigare forskning, som främst har inriktat sig på strategisk och taktisk logistik, syftar denna studie till att undersöka den operativa logistikens roll. Med fokus på det afghanska–sovjetiska kriget, skiljer sig denna studie från tidigare forskning genom att inte bara använda ett teoretiskt ramverk men även undersöker varför Sovjetunionen misslyckades med att säkra sina transportvägar. Genom att studera afghanska–sovjetiska kriget och tillämpa ett teoretiskt ramverk kan nya insikter erhållas om logistikens påverkan på militära operationer.

1.3 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka den operativa logistiken i afghanska–sovjetiska kriget och tillämpa Moshe Kress teori för att analysera fallet från en teoretisk synvinkel. Med hjälp av Kress teoretiska ramverk strävar författaren efter att identifiera både brister och framgångar i logistiken under kriget som kan ge ytterligare kontext för krigets utfall. Genom att belysa dessa aspekter av logistikens roll, syftar uppsatsen till att fylla den existerande kunskapsluckan inom militär logistik och bidra till en djupare förståelse för dess betydelse i konfliktsituationer. Dessutom avser studien att dra lärdomar som kan tillämpas på den svenska logistikens förmåga inom NATO-samarbetet och öka förståelsen för eventuella svagheter i Rysslands logistikförsörjning. Genom att utforska detta ämne hoppas författaren kunna bidra till både teoretisk kunskapsutveckling och praktisk tillämpning inom militär logistik.

1.4 Frågeställning

Hur kan utfallet av afghanska–sovjetiska kriget förstås med hjälp av Moshe Kress teori om operativ logistik?

1.5 Avgränsningar

Uppsatsen kommer att fokusera på den operativa logistiken under afghanska–sovjetiska kriget. Eftersom den operativa logistiken sammanlänkar det strategiska med det taktiska kan empiri som berör det strategiska eller taktiska komma att analyseras med vald teori.

Uppsatsen kommer att använda sig av Moshe Kress teori och specifikt hans egenskaper om operativ logistik. Teorin och egenskaperna används då de är tydliga och kan appliceras på fallet. Uppsatsen kommer att leta efter egenskaperna i empirin och med hjälp av dessa kunna förstå fallet bättre. Undersökningen kommer även begränsas till att kolla på den Sovjetiska logistiken av kriget och tidsmässigt till starten av kriget 1979 fram till Sovjets utdragning 1989.

1.6 Disposition

Uppsatsen kommer vara uppbyggd på följande vis: Uppsatsens första kapitel förklarar det forskningsproblem som studien avser att minska, samt presenterar tidigare forskning, frågeställning, syfte och avgränsningar. Efter det första kapitel följer en teoridel, här presenteras den teori som uppsatsen kommer att använda. Ett metodavsnitt med diskussion om vald metod presenteras därefter. I metodavsnittet kommer även teorin att operationaliseras till ett analysverktyg som nyttjas i nästa kapitel, analys. Där samlas all empiri och analyseras med hjälp av analysverktyget. Sedan presenteras det sista kapitlet där analysens resultat diskuteras och återkopplas mot frågeställningen och avslutas med att diskutera relevans för yrkesutövning och förslag på framtida forskning.

2. Teori

Som tidigare nämnt kommer denna uppsats att utgå från Moshe Kress teori om operativ logistik,²⁶ specifikt kommer uppsatsen att använda sig av Kress sju egenskaper: *Effektivitet, Enkelhet, Flexibilitet, Kontinuitet, Tempo, Uppnåbarhet* och *Överlevnadsförmåga*. Avsnittet inleds med att motivera varför Moshe Kress teori har valts, därefter presenteras teorin och avsnittet avslutas med att diskutera kritik mot teorin. Moshe Kress är en av få teoretiker som fokuserar på den operativa logistiken och gör sig bäst lämpad för nyttjandet vid denna uppsats eftersom fokus ligger på att just undersöka den operativa logistiken. Egenskaperna som presenterats är dessutom tydliga och lätt applicerbara på det valda fallet, vilket även gör operationaliseringen som presenteras senare i uppsatsen tydligare. Kress teori går även att nyttja på samtliga stridskrafter vilken gör den lämpad att kunna titta på hela fallet. Kress hävdar också att hans teori är lämpad för att utvärdera en avslutad insats,²⁷ vilket gör att teorin passar på denna typ av uppsats där egenskaperna kan hjälpa skapa förståelse för fallet.

Under hela uppsatsen kommer Kress egenskaper benämnas just egenskaper. Kress menar att det finns en skillnad mellan principer och egenskaper. Han menar att principer är något man försöker att följa medan egenskaper är något mätbart där ett logistiksystem måste uppfylla dessa egenskaper för att lyckas.²⁸

Principerna som Kinsley och Uttley presenterar i den tidigare forskningen skulle kunna nyttjas som teori i studien för att bättre förstå utfallet. Med anledning till hur Kress teori tydligt kan användas för att utvärdera den operativa logistiken samt hur Kinsley och Uttley:s principer enbart fokuserar på operationer i en internationell kontext gör att Kress teori lämpar sig bättre för denna studie. Med hjälp av det teoretiska ramverket som skapas utifrån Kress teori kommer förståelsen för det valda fallet att öka samt skapa mer kunskap om militär logistikteori generellt.

²⁶ Moshe Kress, *Operational Logistics: The Art and Science of Sustaining Military Operations*. 2. Uppl, Cham: Springer, 2016.

²⁷ Ibid., 53-54.

²⁸ Ibid., 51.

2.1 Moshe Kress operativ logistik

Kress definierar den operativa logistiken som en samling av medel, resurser, organisationer och processer som delar det gemensamma målet att genomföra stor-skaliga militära operationer och upprätthålla dessa. Denna samling, som härstammar från strategisk logistik, utgör grundläggande komponenter för den taktiska logistiken. Där det operativa logistiska systemet är utformat för att hantera strider som är spridda över tid och rum.²⁹ Moshe Kress presenterar tio egenskaper om kognitiva, strukturella och operationella egenskaper som enligt honom bör finnas med i ett logistiksystem eller logistikplan. Dessa egenskaper används enligt Kress för att utvärdera och mäta kvalitén i ett logistiksystem eller logistikplan. Kress delar in dessa tio egenskaper i två olika kategorier, tre kognitiva egenskaper och sju strukturella och operationella egenskaper. De tre kognitiva egenskaperna, *synkronisering*, *framsynthet* och *improvisation* handlar om att förklara sambandet mellan operationen och logistiken.³⁰ De strukturella och operationella egenskaperna förklarar hur ett logistiksystem ska utformas och användas för att mäta kvalitén på en logistikplan, där de även kan ses som kriterier man behöver uppnå för att lyckas med sin logistik.³¹ Den första egenskapen *synkronisering* ses av Kress som den viktigaste egenskapen av de kognitiva egenskaperna. Egenskapen går ut på att skapa ”operationell harmoni” vilket man åstadkommer genom att synkronisera logistikens flöde med operationens händelseklocka, alltså att logistiken ersätter i takt med nyttjandet av resurser i strid.³² *Framsynthet* beskrivs som behovet att kunna förutse logistiska behov utifrån operationens framtida riktning och förmågan att kunna planera utifrån det.³³ *Improvisation* anser Kress som ett komplement till egenskapen *framsynthet*, där egenskapen fokuserar på den taktiska nivån men kan även få effekt på den operativa nivån. Egenskapen går ut på att med kort notis kunna ändra på operationella planer för att möta nya uppkomna logistiska behov vilket ställer krav på en flexibel logistisk struktur.³⁴ De kognitiva egenskaperna är viktiga för att lyckas med sin operativa logistik men deras abstraktet gör det svårt att

²⁹ Kress, *Operational Logistics: The Art and Science of Sustaining Military Operations*, 2. Uppl, Cham: Springer, 2016, 36.

³⁰ *Ibid.*, 51.

³¹ *Ibid.*, 54.

³² *Ibid.*, 51-52

³³ *Ibid.*, 53.

³⁴ *Ibid.*, 53.

utvärdera en operativ logistiskplan.³⁵ Med hänsyn till detta kommer dessa egenskaper inte att behandlas i analysen. De övriga sju operationella och strukturella egenskaperna anses vara mer konkreta och lämpar sig bättre för att utvärdera den operativa logistiken både innan och efter insats.³⁶ De sju egenskaperna skapar även ett bra ramverk för att mäta kvalitén på en operativ logistiskplan.³⁷ Utifrån detta kommer de sju strukturella och operationella egenskaperna redogöras för under respektive rubrik i bokstavsordning.

2.2.1 Effektivitet

Utifrån den operativa logistiken måste man effektivisera och optimera sina resurser. Detta gör man genom att ställa enheter mot varandra och värdera vilken enhet som kan utnyttja resurserna på bästa sätt och utifrån det kan en enhet ersättas över en annan. Egenskapen berör även faktorer som ekonomi där till exempel det mest ekonomiska transportsättet nyttjas för att möta de operationella kraven. För att uppnå egenskapen måste man även ta i beaktning flera faktorer som fysiska begränsningar på tillgängligheten av logistiska resurser, operationella krav och preferenser.³⁸

2.2.2 Enkelhet

Denna egenskap menar att man ska forma sina logistiksystem med enkelhet i åtanke. Friktioner som rädsla, misskommunikation och trötthet gör att endast enkla logistiska planer fungerar. Relationen mellan logistiken och de stridande enheterna bygger på att de logistiska enheterna underlättar relationen genom att hantera logistiken. Att lägga mindre resurser på de stridande enheterna underlättar för befälhavarna och gör att de kan lägga mer fokus på den stridande delen.³⁹

³⁵ Kress, *Operational Logistics : The Art and Science of Sustaining Military Operations*, 2. Uppl, Cham: Springer, 2016, 53-54.

³⁶ *Ibid.*, 54.

³⁷ *Ibid.*, 54.

³⁸ *Ibid.*, 58-59.

³⁹ *Ibid.*, 57-58.

2.2.3 Flexibilitet

Flexibilitet beskrivs av Kress som förmågan att effektivt kunna hantera förändring i ett system. Systemet ses som flexibelt om det snabbt kan skifta sin fokus mot nya begränsningar och krav där man fortfarande uppnår sina operativa mål effektivt. Genom att vara flexibel har man möjlighet att ändra det logistiska flödet för att möta uppkomna krav som ställs på logistiken i operationen. Kress förklarar även att egenskapen kan delas in två olika typer, teknisk flexibilitet och strukturell flexibilitet. Den tekniska flexibiliteten förknippas med ett systems mångsidighet, ett exempel kan vara en lastbil som kan köra transporter både med personal och förnödenheter. Den strukturella flexibiliteten förknippas med hur flexibel organisationen är, till exempel hur effektivt organisationen kan skifta sitt logistiska flöde från en del av operationen till en annan.⁴⁰

2.2.4 Kontinuitet

Egenskapen definieras av att ha ett kontinuerligt flöde mellan logistiknoderna långt bak i operationen till de stridande enheterna vid fronten av operationen. Att ha ett kontinuerligt flöde av logistiska resurser är nödvändigt för att uppnå en effektiv logistikkedja vilket man uppnår genom att undvika yttre påverkan mot sina kommunikationslinjer. Yttre påverkan kan vara faktorer som blockader, eller fientlig påverkan som hindrar det stadiga logistiska flödet.⁴¹

2.2.5 Tempo

Logistiken är tidsdriven hävdar Kress och innehåller en inreklocka som styr tidsskalan för de logistiska processerna. Denna skala bestämmer det logistiska tempot och berättar hur snabbt resurser ersätts. Egenskapen *tempo* påverkas av de två andra egenskaperna, *kontinuitet* och *flexibilitet*. Kontinuiteten bestämmer det stadiga flödet av resurser medan flexibilitet styr

⁴⁰ Kress, *Operational Logistics: The Art and Science of Sustaining Military Operations*, 2. Uppl, Cham: Springer, 2016, 54-55.

⁴¹ *Ibid.*, 56.

vilken omfattning flödet har. Det logistiska flödet styr även hur mycket strid som kan genomföras i en operation.⁴²

2.2.6 Uppnåbarhet

Egenskapen *uppnåbarhet* har sitt största fokus på den taktiska nivån och går ut på att skapa logistisk självständighet för de stridande enheterna. Alltså uppnår man denna egenskap genom att försörja de stridande enheterna med tillräckligt resurser innan en påbörjad operation. Hur mycket resurser de får vid operationens början bestämmer sedan hur stor den logistiska svansen blir, men förmågan att vara logistiskt självförsörjande är begränsad på grund av operationella begränsningar och effektivitet. Kress exemplifierar med sjukvårdsenheter som har höga krav på *uppnåbarhet* då de förväntas börja arbeta med tillgängliga resurser inom ett par minuter. Medan en enhet som arbetar med service och underhåll blir kravet på *uppnåbarhet* lägre och tiden för att få fram reservdelar är längre. Vid utvärdering av en logistisk plan utifrån denna egenskap är det viktigt att ta de logistiska kraven på ledtider i beaktning.⁴³

2.2.7 Överlevnadsförmåga

Överlevnadsförmåga är den egenskap som är unik för ett militärt logistiksystem till skillnad från det civila logistiksystemet. Denna egenskap skiljer från den civila genom att ett militärt logistiksystem kan komma bli påverkad av fientlig inverkan. Kress menar även att hotet från fientlig inverkan har ökat på senare tid och tar upp långgräckviddiga vapen som lättare kan slå mot ens logistik. På grund av fiendens intresse att slå mot logistiken måste man lägga resurser på att skydda sin egen logistik i en operation. Samtidigt kan fiendens logistik bli operationens fokus att slå mot, där sårbarheten som finns i fiendens logistiksystem kan slås mot för att skära sitt eget logistiksystem.⁴⁴

⁴² Kress, *Operational Logistics: The Art and Science of Sustaining Military Operations*, 2. Uppl, Cham: Springer, 2016, 55-56.

⁴³ *Ibid.*, 55-56.

⁴⁴ *Ibid.*, 58.

2.3 Kritik mot teori

Kress teori använder sig av tydliga och beskrivande egenskaper som fokuserar på den operativa logistiken däremot kan kritik ges mot teorin då flera av egenskaperna går in i varandra. Exempel på detta är egenskapen *tempo* som bygger på *flexibilitet* och *kontinuitet*. Dock är Kress teori en av få inom den militära logistiken som undersöker gapet mellan vetenskapen och konsten av operativ logistik.⁴⁵ Kress teori är dessutom probalistisk vilket innebär att en orsak inte leder till ett specifikt utfall utan bara ökar sannolikheten för utfallet.⁴⁶ Teorin anses fortfarande som lämplig för studien då den nyttjas för att öka förståelsen för fallet och inte testa teorin.

⁴⁵ Kress, *Operational Logistics: The Art and Science of Sustaining Military Operations*, 2. Uppl, Cham: Springer, 2016, viii.

⁴⁶ Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, 121.

3. Metod

Detta kapitel kommer att presentera vald metod samt motivera valet. Kapitlet börjar med att presentera forskningsdesign för uppsatsen, detta följs av en metoddiskussion, val av fall, forskningsetiska överväganden och en materialdiskussion. Kapitlet avslutas med att operationalisera vald teori där analysverktyg presenteras med ingående variabler och operationella indikationer.

3.1 Forskningsdesign

Den valda forskningsdesign som nyttjas under denna uppsats är en teorikonsumerande fallstudie med en deduktiv ansats där det afghanska–sovjetiska kriget analyseras. Kress egenskaper nyttjas som teoretiskt ramverk för att analysera fallet där afghanska–sovjetiska kriget utgör fallet som ska studeras. Användningen av teorikonsumerande gör att fallet står i centrum och med hjälp av vald teori vill uppsatsen bidra till att bättre kunna förstå utfallet. Till skillnad från en teoriprovande studie som vill testa en teori, vill den teorikonsumerande studien fokusera på fallet och skapa mer förståelse mot det valda fallet.⁴⁷ Genom att dessutom använda sig av fallstudie, kan författaren nyttja sig av teorin för att göra empiriska observationer på valt fall.⁴⁸ Den deduktiva ansatsen gör sig mest lämpad på denna typ av studie, då Kress teori med hjälp av en deduktiv ansats bättre kan bidra till att förklara empirin.⁴⁹ Utifrån den deduktiva ansatsen blir Kress egenskaper det generella och utfallet i det afghanska–sovjetiska kriget blir det konkreta, där teorin med hjälp av ansatsen kan bidra till att dra fler slutsatser om fallet.⁵⁰ För att kunna tolka teorin på empirin kommer Kress teori att operationaliseras till ett analysverktyg som författaren använder under analysen.⁵¹ Analysverktyget formuleras till preciserade indikationer som vägleder författaren genom det

⁴⁷ Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, 42-43.

⁴⁸ Alexander L. George och Andrew Bennett. *Case studies and theory development in the social sciences*. Cambridge: Mass., MIT 2005, 19.

⁴⁹ Asbjørn Johannessen, Line Christoffersen och Per Arne Tufte. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 2. uppl. Stockholm: Liber, 2020, 35.

⁵⁰ *Ibid.*, 35.

⁵¹ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, E. Towns och Wängnerud. *Metodpraktikan*. 2017, 56-57

empiriska materialet,⁵² där analysverktyget kommer att nyttjas för att ta reda på om egenskaperna återfinns och isåfall till vilken grad.

Den valda ansatsen kombineras även med en kvalitativ textanalys vilket används för att förstå helheten i den empiri som analyseras och lyfta fram det dolda i texten.⁵³ En nackdel med att använda sig av kvalitativ textanalys är att två individer med kan tolka samma text på olika vis, dock är detta något som inte är ett unikt problem för denna metod utan all samhällsforskning.⁵⁴ Denna risk kan begränsas genom att på ett transparens sätt där belägg från empirin presenteras med citat och referenser för att stödja författarens tolkning.⁵⁵ Genom att använda sig av det operationaliserade analysverktyget kommer öppna och preciserade indikationer ställas mot empirin för att minska risken för feltolkning och förlora sig i materialet.⁵⁶

3.2 Metoddiskussion

Författaren anser vald metod som mest lämplig för att analysera och förstå logistiken i afghanska–sovjetiska kriget. Fördel med vald metod är att med hjälp av vald teori kunna förklara fallet och få en djupare förståelse än vad man kan med en teoriprovande ansats.⁵⁷ Eftersom en teoriprovande ansats vill pröva eller utveckla en teori, gör att den teoriprovande metoden blir olämplig då syftet med studien är att förstå utfallet bättre. Om studien hade haft en ambition att vara mer generaliserbar hade en teoriprovande metod varit en mer lämplig metod.⁵⁸ Fler nackdelar med kvalitativ textanalys är att författare kan medvetet eller omedvetet utesluta visst innehåll i empirin för att gynna sin egen studie vilket kan leda till att författaren går miste om den verklighet som man egentligen är intresserad av. Detta kallas för

⁵² Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, 216.

⁵³ Ibid., 211.

⁵⁴ Ibid., 228.

⁵⁵ Ibid., 228.

⁵⁶ Ibid., 224.

⁵⁷ Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns, och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, 42.

⁵⁸ Ibid., 89.

att skapa ett narrativ där man sätter ihop fakta för att skapa en sammanhängande skildring, dock kan det även användas till sin styrka för att berätta ett sammanhang.⁵⁹ Ännu en svaghet med vald metod är det långa arbete som krävs för att göra en kvalitativ textanalys, men med anledning till studiens syfte och omfattning blir kvalitativ textanalys en lämplig metod.

Reliabilitet handlar om hur studien använder, samlar in och bearbetar data och en god reliabilitet kännetecknas av att studien är frånvarande från slarvfel och osystematiska system.⁶⁰ För att öka pålitligheten för studiens reliabilitet behövs tillvägagångssättet beskrivas på ett tydligt och detaljerat vis.⁶¹ Den interna validitet och trovärdigheten handlar om att man faktiskt mäter det som man avser att mäta samt om resultatet går att applicera på andra liknande fall.⁶² Då två individer kan tolka samma text olika gäller det att formulera tydliga analytiska verktyg som nyttjas på empirin för att tydliggöra den analysen.⁶³ Att skapa ett felaktigt narrativ kan till exempel leda till att validiteten påverkas negativt som i tur kan påverka resultatvaliditeten, vilket beskriver resultatet tillförlitlighet.⁶⁴ För att uppnå en god reliabilitet och validitet behandlas empirin mycket noggrant samt att analysverktyget formuleras tydligt.

3.3 Forskningsetiska övervägande

Materialet som kommer att nyttjas i denna studie består av öppna, publicerade och skriftliga källor som inte är hämtade av individer. Alltså anser författaren att inga större forskningsetiska övervägande behöver tas i beaktning. Däremot kommer studien fortfarande följa de forskningsmässiga principerna där källan tydligt anges.⁶⁵ De etiska reglerna följs vid

⁵⁹ Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns, och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, 220.

⁶⁰ Ibid., 64.

⁶¹ Asbjørn Johannessen, Line Christoffersen och Per Arne Tuft. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 2. uppl. Stockholm: Liber, 2020, 220-221.

⁶² Ibid., 221-222.

⁶³ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, E. Towns och Wängnerud. *Metodpraktikan*. 2017, 227.

⁶⁴ Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns, och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, 64.

⁶⁵ Asbjørn Johannessen, Line Christoffersen och Per Arne Tuft. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 2. uppl. Stockholm: Liber, 2020, 78.

varje användning av källa och uppnås genom att tydligt skilja på vad som är egna tankar och vad en källa säger.⁶⁶ Hade studien däremot behandlat personuppgifter eller känsliga personligfakta hade författaren haft större krav på de forskningsetiska övervägandena.⁶⁷

3.4 Materialdiskussion med källkritik

Som nämnt i tidigare kapitel kommer denna studie att analysera fallet afghanska–sovjetiska kriget som pågick mellan 1979 och 1989. Det empiriska materialet som analyseras kommer att bestå av tryckta och publicerade böcker, och enbart bestå av andrahandskällor. Författaren har försökt att komma åt primärkällor men på grund av problematiken kring språket och Rysslands vilja att hålla information inom landets gränser har primärkällor inte hittats. För att täcka denna lucka används empiri som i första hand har publicerats av ryska källor vilket senare har blivit översatta till engelska. Empirin som kommer att tolkas fokuserar till mestadels på kriget i sin helhet med enstaka bok som har dedikerat ett kapitel eller avsnitt för att beskriva logistiken.

Empirin som nyttjas för analysen består huvudsakligen av två böcker, ”*The Soviet-Afghan War : How A Superpower Fought And Lost : The Russian General Staff*” och ”*The bear went over the mountain : Soviet combat tactics in Afghanistan*”. Dessa har i förstahand publicerats i Ryssland av ryska akademier och sedan blivit översatta och blivit publicerade av amerikanska ”National Defense University” och ”University Press of Kansas”. ”*Soviet-Afghan War*” kommer ursprungligen från en studie skriven av 16 ryska analytiker från generalstaben som berättar om deras syn på kriget. ”*The bear went over the mountain*” kommer ursprungligen från en studie där officerare från Sovjetunionen på olika nivåer berättar om sina erfarenheter från kriget. Resterande av empirin som analysen utgörs av kommer bestå av böcker skrivna av militärhistoriker, akademiker och en fördetta överste i den afghanska militären som var med och planerade operationer som beskrivs i boken. Analysen kommer att huvudsakligen utgå från boken ”*The Soviet-Afghan War: How A Superpower*

⁶⁶ Lars Torsten, Eriksson och Jens Hultman. *Kritiskt tänkande: utan tvivel är man inte riktigt klok*. 2. uppl. Stockholm: Liber, 2014, 129.

⁶⁷ Johannessen, Christoffersen och Tuft. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 2020, 74.

Fought And Lost: The Russian General Staff", eftersom den ger en djupgående inblick i logistikens roll under konflikten. Denna källa kommer att fungera som basen för att förstå de logistiska utmaningarna som Sovjetunionen mötte under kriget. För att säkerställa tillförlitligheten och omfattningen av analysen kommer ytterligare källor att användas för att triangulera informationen och ge en mer heltäckande förståelse av ämnet. Lester W. Grau är dessutom en central figur i flera böcker som analyseras men detta faktum utgör inget hinder för analysen, då två av böckerna där han medverkar är skrivna av ryska källor där han översätter. Vidare är boken *"The Other Side of the Mountain: Mujahideen Tactics in the Soviet-Afghan War"* huvudsakligen författad av Ali Ahmed Jalali som berättar om sina erfarenheter från den andra sidan av afghanska–sovjetiska kriget.

För att analysera och hantera de källor som studien nyttjar sig av använder sig denna studie av de källkritiska principerna äkthet, oberoende, samtidighet och tendens.⁶⁸ Den första principen äkthet handlar om att källan faktist är det den utgör sig att vara och är mest applicerbar på förstahandskällor.⁶⁹ Principen tas i hänsyn även om denna studie endast använder sig av andrahandskällor vilket den gör genom att enbart använda sig av publicerade källor. Oberoende har flera innebörder för källan, den tar hänsyn till avståndet mellan berättaren och berättelse alltså en förstahandskälla är mer oberoende än en andrahandskälla då förstahandskällan har ett mindre avstånd till berättelsen. Den berör också om andra källor kan påvisa samma sak och tar hänsyn till om källan har blivit påverkad av yttreomständigheter som kan påverka källan.⁷⁰ För att hantera denna princip har studien valt att använda sig av flera publicerade källor i empirin för att analysera på fallet där nyttjandet av flera källor på samma historiska händelse ökar innehållets trovärdighet, samt ger studien en högre validitet och reliabilitet.⁷¹ Samtidighet är den tredje källkritiska principen och tar hänsyn till skillnaden mellan när fakta eller en specifik händelse är nedtecknad till när det publiceras. En händelse

⁶⁸ Asbjørn Johannessen, Line Christoffersen och Per Arne Tuft. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 2. uppl. Stockholm: Liber, 2020, 288.

⁶⁹ *Ibid.*, 291-292.

⁷⁰ Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns, och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, 292–293.

⁷¹ Lars Torsten, Eriksson och Jens Hultman. *Kritiskt tänkande: utan tvivel är man inte riktigt klok*. 2. uppl. Stockholm: Liber, 2014, 140.

som skiljer 20 år mellan själva händelsen och nedskrivandet påverkar samtidigheten negativt, medan en händelse som blir nedskrivet inom loppet av ett år bedöms till att ha en bättre samtidighet.⁷² Studien behandlar denna princip genom att mestadels använda sig av publicerade källor som ligger i närtid till när afghanska–sovjetiska kriget avslutades. Den sista principen vid källkritiskhantering är tendens där principen berör om källan har en tendens den vill berätta. Det innebär alltså om författaren av källan har av någon anledning vilja att på ett eller annat sätt skapa en förändrad bild av den verklighet som egentligen finns.⁷³ Genom att använda flera olika källor samt att kritiskt granska de valda källorna behandlas denna princip till viss del. Källornas syfte granskas också kritiskt för inte missa något dolt syfte för att gynna egen fördel eller försök till undanhållande av information. Däremot används källor från enbart västländskaländer vilket kan påverka tendensen negativt då man vill visa upp Sovjet som värre än vad de egentligen var. Denna risk är svår att minska då källor från Östeuropa är svåra att komma åt och behöver översättas. För att minska risken kopplat till tendens nyttjas böcker som är skrivna av ryska aktörer som har översatts.

3.5 Operationalisering

För att kunna skapa ett analysverktyg behöver Moshe Kress egenskaper om operativ logistik att operationaliseras till mätbara indikationer. Studien gynnas av att skapa tydliga teoretiska definitioner som möjligt för att göra de operationella indikationerna distinkta.⁷⁴ Egenskaperna blir variabler där varje variabel får en beskrivning som bygger på arbetet presenterat i teorikapitlet. Efter en beskrivning av varje variabel får de indikatorer som bygger på den tidigare beskrivningen av egenskapen, där indikatorerna används på det empiriska materialet för att berätta om egenskaperna återfinns. För att mäta om egenskaperna uppfylls och till vilken grad kommer en tregradig skala att nyttjas. Den tregradiga skalan kommer att ge ett värde på om egenskaperna återfinns och kommer att mätas genom att svara ”Ja/Delvis/Nej”. ”Ja” innebär att egenskapen återfinns i majoriteten av empirin, ”delvis” uppfylls om

⁷² Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns, och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, 294.

⁷³ Ibid, 294-295.

⁷⁴ Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E. Towns och Lena Wängnerud. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017 56.

egenskapen återfinns mellan raderna eller om en mindre del av empirin berör egenskapen. Medan ”nej” menar att egenskapen inte har uppfyllts i någon av empirin.

3.6 Analysverktyg

Nedan kommer analysverktyg att presenteras som kommer att nyttjas under analysen för att sedan appliceras på det empiriska underlaget.

Tabell 1. Analysverktyg, strukturella och operationella egenskaper

Var- iab- ler	Benäm- ning	Beskrivning	Indikationer	Återfinns egenskapen? Ja/Delvis/Nej
1	Effekt- vit	Att prioritera och optimera logistiska resurser mellan enheter, samt av ekonomiska själ.	Vid behov prioritera specifik enhet samt logistikförmåga prioriteras över annan.	
2	Enkel- het	Förenkling för taktiska enheter genom att tilldela så lite logistiska resurser som möjligt.	Logistisk hantering särskiljs från stridande enheter.	
3	Flexi- bilitet	Att kunna skifta fokus och improvisera sin logistik.	Snabbt skifte av fokus vid nya förutsättningar.	
4	Konti- nuitet	Stabilitet i det logistiska flödet mellan bakre och främre enheter.	Fria kommunikationsvägar mellan främre och bakre nivå.	
5	Uppnå- barhet	Stridande enheter är självförsörjande under begränsad tid.	Inga brister på resurser tidigt in i en operation som påverkar stridande enhets förmåga.	
6	Tempo	Att få fram rätt mängd resurser kontinuerligt.	Förmågan att snabbt hantera stridande enhets uppkomna behov.	
7	Överlev- nads- förmåga	Att säkra logistiken från fiendlig påverkan.	Logistiken kunde leverera resurser utan större fiendlig påverkan.	

4. Analys

Under detta kapitel kommer empirin som presenterades i kapitlet 3.5 *Materialdiskussion med källkritik* att analyseras med hjälp av presenterat analysverktyg. Analysen kommer att presenteras egenskapsvist, där varje egenskap analyseras utifrån empirin för att påvisa om egenskaperna återfinns i fallet. Detta görs i syfte med att förstå den operativa logistiken Sovjet hade under afghanska–sovjetiska kriget.

4.1 Effektivitet

Egenskapen *effektivitet* uttrycks inte bokstavligen någonstans i empirin men vissa handlingar visar på hur man nyttjat delar av egenskapen. I boken beskrivs det hur utposter och avskilda säkerhetsenheter blev ersatta med hjälp av helikopter istället för lastbilar när det var nödvändigt. Det beskrivs även i boken med ett exempel om hur ett luftburet spaningskompani blev ersatt med förnödenheter var tredje dag genom nyttjande av helikopter.⁷⁵ Det tas även upp att vissa logistiska konvojer skyddades med helikopter men var något som inte alltid var garanterat på grund av Sovjets brist på helikoptrar.⁷⁶ Ännu ett exempel tar upp hur en luftburenhet blev ersatt av helikopter i sista stund innan deras ammunition tog slut,⁷⁷ vilket visar på hur Sovjet nyttjade helikoptrar vid unika fall för ersättning. Det Sovjet uttryckligen prioriterade var ersättning av bränsle och ammunition vilket de förutsåg skulle vara 80% av den vikt man bar på soldater och fordon,⁷⁸ något som visar på hur man prioriterade ersättning av bränsle och ammunition över annat material. Att nyttja krävande och dyra resurser för att ersätta specifika enheter visar på hur man värdesätter en specifikt enhets behov att bli ersatt högre än en annans enhet. Däremot kan ersättning av helikopter genomförts bara för att inget annat alternativ hade klarat av att ersatta just de enheterna i de tillfällena. *Effektivitet* utifrån ett ekonomiskt perspektiv är något som inte heller förekommer uttryckligen i boken. Att använda sig av helikopter vid behov för att lyckas med ersättning kan ses som en ekonomisk övervägning då man hellre vill använda sig av lastbilar som är billigare både att använda och

⁷⁵ Lester W. Grau och Michael A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002, 288-289.

⁷⁶ Lester W. Grau. (red.). *The bear went over the mountain: Soviet combat tactics in Afghanistan*, London: Frank Cass, 1998, 203.

⁷⁷ Gregory, Feifer. *The great gamble: the Soviet war in Afghanistan*. New York: Harper, 2009, 236.

⁷⁸ W. Grau och A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War*. 2002, 291.

ersätta. Men användning av helikopter för att försörja enheter förklaras inte med kopplingar till ekonomin eller att enheter är viktigare att försörja vilket leder till att egenskapen blir **delvis uppnådd**.

4.2 Enkelhet

Flera exempel i empirin visar på hur Sovjet ville särskilja de stridande enheterna från logistiken och gynna *enkelhet*. Detta tas upp i empirin med exempel som den materialiska försörjnings bataljonen, något som formades för att mer effektivt kunna ersätta de stridande enheterna.⁷⁹ Sovjet förstärkte även denna förmåga med att försörja bataljonen med mera lastbilar för transport, tankutrustning och leveransfordon för att lyckas leverera till de stridande enheterna.⁸⁰ Sovjet hade även problem med att upprätthålla vapenutrustning och fordon utsprida vid starka punkter längs kommunikationsvägarna. Fordonen vid dessa punkter behövde få deras batterier laddade och annat underhåll vilket ledde till att man skapade tekniska stödgrupper som var ledda av teknisk serviceofficerare. Dessa stödgrupper blev även understödja av mobila tekniska system för att underlätta upprätthållningen av dessa punkter,⁸¹ vilket visar på hur man ville särskilja logistiken från de stridande enheterna. Något som uppstod under kriget som svar på det svåra jobbet att hålla fordon och utrustning helt under strid var uppsättande av temporära reparations och evakueringsgruppen där grupper skapades på nivåer från kompani till armé storlek. Där två eller tre fordon i ett kompani blev tilldelade rollen som reparations och evakueringsgrupp där fordonen hade stridande uppgifter fram till behovet för tekniskt stöd uppkom,⁸² vilket ledde till att på kompaninivå förlorade man resurser från sina stridande enheter. Vid bataljonnivå och uppåt blev organisationerna förstärkta med fordon som hade förmåga att bärga bort trasiga fordon eller andra reparations förmågor där dessa fordon kunde både jobba enskilt eller integrerat med organisationen.⁸³ Alla de olika exempel som presenteras visar på åtgärder för att särskilja de stridande enheterna från logistiken med undantag på reparations och evakueringsgruppen på kompaninivå. Med undantag till evakueringsgruppen påvisar Sovjet att man hade stor

⁷⁹ Lester W. Grau. (red.). *The bear went over the mountain: Soviet combat tactics in Afghanistan*, London: Frank Cass, 1998, 206.

⁸⁰ Lester W. Grau och Michael A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002, 283-284.

⁸¹ *Ibid.*, 271.

⁸² *Ibid.*, 273.

⁸³ *Ibid.*, 274-275.

ambition att underlätta för de stridande enheterna genom att särskilja logistiken vilket gör att egenskapen blir **uppnådd**.

4.3 Flexibilitet

Egenskapen *flexibilitet* uttrycks i empirin där Sovjet skapade sig mer flexibla logistiska stödkoncept för att underlätta det materialistiska stödet till de stridande enheterna.⁸⁴ Något som även kommer upp i annan empiri där under tidigt av 80-talet utvecklande man flexibla logistiska stödkoncept.⁸⁵ Den enhet som underlättade det materialistiska stödet var materiel stöd bataljonen som hade i uppgift att stödja de stridande enheter med allt för att lyckas med strid och överlevnad,⁸⁶ vilket visar på hur Sovjet anpassade logistiken mot de nya kraven. Sovjet hade stora utmaningar med att skydda sina kommunikationslinjer från fiendtlig påverkan.⁸⁷ För att möta denna sårbarhet började Sovjet under de följande nio åren att upprätta säkerhetsutposter nära logistiska rutter med enheter som skyddade dessa. Längs motorvägar upprättade de permanenta säkerhetsutposter vilket ledde till att konvojer inte längre behövde skydd av de stridande enheter. Dessa poster var lokaliserade vid svår terräng som bergspassager, tunnlar och kanjoner där risk för attacker mot kolonnerna fanns. Dessa poster hade även enheter som stod i beredskap för att understödja om en konvoj blev anfallen.⁸⁸ Detta visar på förmågan att anpassa sin logistik mot nya förutsättningar, men dessa förändringar var inte tillräcklig då Sovjet hade problem med säkerheten för sina kolonner över hela kriget.⁸⁹ Analysen visar att Sovjet anpassade sitt logistiska system mot de nya förutsättningar som ställdes i Afghanistan, men någon indikation på att dessa anpassades snabbt återfinns inte i empirin vilket kan vara varför dessa förändringar inte gav en positiv förändring i kriget. Sovjet hade även brist på logistikpersonal vilket kan också vara en

⁸⁴ Lester W. Grau och Michael A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002, xx.

⁸⁵ Lester W. Grau. (red.). *The bear went over the mountain: Soviet combat tactics in Afghanistan*, London: Frank Cass, 1998, xiii.

⁸⁶ *Ibid.*, 206.

⁸⁷ Ali Jalali, Ahmad, Lester W. Grau och United States Marine Corps. *The other side of the mountain: Mujahideen tactics in the Soviet-Afghan War*. Texas: Books Express Publishing, 2010, 38.

⁸⁸ W. Grau och A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War*. 2002, 142-143.

⁸⁹ *Ibid.*, 307.

anledning till att man misslyckades delvis,⁹⁰ och med anledning till detta blir egenskapen **uppnådd delvis**.

4.4 Kontinuitet

Medvetenheten om att hålla en god *kontinuitet* tas upp med flera exempel från Sovjets sida där man försökte att hålla kommunikationsvägarna fria mellan den bakre och främre nivån. Efter början av kriget började man fokusera mer på att skydda sina kommunikationslinjer genom att upprätta skyddade utposter längs med linjerna.⁹¹ Vid farligare områden längs vägarna satte Sovjet upp mobila patrull punkter som användes för att reglera och dirigera trafiken i dessa områden, där eskortera man även konvojer som passera genom farliga delar av vägen som tunnlår, bergspassager. Dessa patruller genomförde även spaning längs dessa vägar och gav stöd till konvojerna i form av tankning, reparation och evakuering av skadade fordon och personal.⁹² De delade även in områden i zoner där avsändarpunkter var ansvariga över dessa zoner, där dessa avsändarpunkter bestod av personal på fem till sex individer och deras uppgift var att reglera trafiken längs motorvägarna. Varje avsändarpunkt i sin zon hade ansvar över att ha konstant kontroll över de konvojer i området, bidra med säkerhet längs deras transport och effektivt överföra konvojer från en zon till en annan.⁹³ Däremot tar empirin upp hur Sovjet hade stora utmaningar med att hålla sina kommunikationsvägar fria och hur utsatta de var, en källa skriver hur ”*Road security was the greatest worry for Soviet military planners*”.⁹⁴ Ännu en källa tar upp det bristande vägnätverket som ledde till att vägar överanvändes och förstördes. Man försökte reparera dessa vägar men det bristande utrymmet på vägarna ledde till att arbetet tog lång tid. Mujahedinerna blockerade konstant vägarna med hjälp av stenar eller övergivna fordon vilket påverkade vägarnas trafikkapacitet avsevärt.⁹⁵ Stora delar av Sovjets kommunikationslinjer gick på en dubbelfil motorväg genom Hindu Kush bergen som beskrivs som en av världens mest ogästvänliga terränger där Mujahediner

⁹⁰ Lester W. Grau och Michael A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002, 291.

⁹¹ Gregory Feifer. *The great gamble: the Soviet war in Afghanistan*. New York: Harper, 2009, 108.

⁹² W. Grau och A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War*. 2002, 142-143.

⁹³ Ibid., 143.

⁹⁴ Stephen, Tanner. *Afghanistan: a military history from Alexander the Great to the fall of the Taliban*. New York: Da Capo Press, 2002, 248.

⁹⁵ W. Grau och A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War*. 2002, 248.

avskar och genomförde bakhåll konstant på konvojer som färdades på motorvägen.⁹⁶ Motorvägen som var Sovjets huvudsakliga kommunikationslinje blev en vanlig plats för bakhåll då terrängen runt gynnade Mujhedinerna.⁹⁷ En av Mujhedinernas huvuduppgift under kriget var att sabotera Sovjets kommunikationsvägar samt att minera vägar.⁹⁸ Något som förstärks av att den största del av Sovjets strider handlade om utmaningar att hålla kommunikationslinjerna öppna.⁹⁹ Sovjet försökte säkra sina kommunikationsvägar under kriget med flera olika åtgärder men under krigets gång blev dessa påverkade ändå. Analysen visar på försök till att säkra sina kommunikationslinjer men var något man aldrig lyckades med helt under kriget. Därför **återfinns inte** egenskapen.

4.5 Uppnåbarhet

Tankar om *uppnåbarhet* diskuteras i empirin och egenskapens viktighet kan ses i Sovjets förberedelser inför större operationer. Som regel såg man enheter som genomförde bakhåll på fienden omöjliga att försörja vilket ledde till att man gav de tillräckligt med resurser för att lyckas med sina uppdrag. För att hålla enheterna självförsörjande och lyckas med uppdraget bar soldater på utrustning som vägde 25 till 40 kg var. Källor tar upp exempel på en enhet som genomförde ett bakhåll som varade under fyra dagar där varje soldat bar packning på 40 kg och blev influgna av helikopter. Bakhållet genomfördes fyra dagar efter landning och var lyckat utan någon extra ersättning under de fyra dagarna.¹⁰⁰ En källa skriver ”*In order to fight independently for three or four days, each air assault trooper needs to carry the following: two or three combat loads of ammunition for his assault rifle...*” som visar på hur man vill möjliggöra logistisk självständighet under begränsad tid.¹⁰¹ Sovjet använde sig dock av ett

⁹⁶ Ali Jalali, Ahmad, Lester W. Grau och United States Marine Corps. *The other side of the mountain: Mujahideen tactics in the Soviet-Afghan War*. Texas: Books Express Publishing, 2010, 253.

⁹⁷ Stephen, Tanner. *Afghanistan: a military history from Alexander the Great to the fall of the Taliban*. New York: Da Capo Press, 2002, 257.

⁹⁸ Lester W. Grau och Michael A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002, 58.

⁹⁹ Ahmad, W. Grau och United States Marine Corps. *The other side of the mountain*. 253.

¹⁰⁰ Lester W. Grau och Michael A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002, 287.

¹⁰¹ Lester W. Grau. (red.). *The bear went over the mountain: Soviet combat tactics in Afghanistan*, London: Frank Cass, 1998, 97.

”push” system där ersättning av resurser förväntas efter en viss tid.¹⁰² Detta skapade problem där resurserna som var tilldelade inte räckte till för att lösa uppgiften. Detta tas upp med exempel där ett luftlandsättnings kompani hade uppgift att förstöra en bas och efter en dag av stridande började kompaniet få slut på ammunition med flera försöka att ersätta enheten med helikopter misslyckades.¹⁰³ På natten lyckades kompaniet ta basen där de plundrade fienden på vapen och ammunition vilket stabiliserade situationen. Utan detta hade enheten fått slut på ammunition och uppdraget hade blivit misslyckat.¹⁰⁴ Ännu ett liknande exempel tas upp där en luftburen enhet blev influgna till strategiska höjder för att skydda deras kolonner. De hamna senare i strid och fick nästan slut med ammunition men blev ersatta av helikopter i sista stund.¹⁰⁵ Erfarenheter från soldater visar också brist på denna egenskap då soldater byte ut sin mat för mer ammunition då det inte räckte till.¹⁰⁶ Det fanns även problem med enheter som genomförde långa marscher med lastbil och de som eskorterade dem där de inte fick tillräckligt med mat för hela resan.¹⁰⁷ Detta visar på att det fanns tillfällen där man lyckades med egenskapen men även situationer där misslyckandet nästan ledde till förödelsen för en enhet. Eftersom det finns tankar på vikten av egenskapen men exempel där man misslyckade **återfinns egenskapen delvis.**

4.6 Tempo

Sovjet hade många problem kopplat till egenskapen *tempo* där egenskapen bygger till stor del på egenskaperna *flexibilitet* och *kontinuitet*. Medan man utvecklade ett mer flexibelt logistiksystem för att bättre möta det uppkomna behovet till de stridande enheterna,¹⁰⁸ däremot lyckades man inte med att kontinuerligt ersätta de uppkomna behoven. Tidigare exempel på hur ett luftlandsätt kompani inte kunde bli ersatt med ammunition visar hur man

¹⁰² Lester W. Grau och Michael A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002, 291.

¹⁰³ Lester W. Grau. (red.). *The bear went over the mountain: Soviet combat tactics in Afghanistan*, London: Frank Cass, 1998, 95.

¹⁰⁴ W. Grau och A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War*. 2002, 288.

¹⁰⁵ Gregory, Feifer. *The great gamble: the Soviet war in Afghanistan*. New York: Harper, 2009, 235-236.

¹⁰⁶ W. Grau och A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War*. 2002, 287.

¹⁰⁷ Ibid, 289.

¹⁰⁸ Lester W. Grau. (red.). *The bear went over the mountain: Soviet combat tactics in Afghanistan*, London: Frank Cass, 1998, xiii.

misslyckades med detta, ett exempel som förekommer även i annan empiri.¹⁰⁹ Andra exempel visar hur när strid intensifierades ökade behovet av ammunition vilket ledde till ökad logistisk frakt, vilket i sin tur ledde till ökade transporter för materiel stödplutonerna. Detta påvisade behovet av bepansrade transporter för leverering av ammunition och evakuering av skadade, något som aldrig blev åtgärdat.¹¹⁰ Alltså lyckades man inte kontinuerligt att möta enheters uppkomna behov och därför anses egenskapen **inte uppnådd**.

4.7 Överlevnadsförmåga

Överlevnadsförmåga var något Sovjet hade stora problem med under kriget även med många försök och åtgärder för att säkra logistiken från fiendlig påverkan. Samtlig empiri diskuterar hur utsatt Sovjets logistik var för bakhåll. En källa beskriver sovjets lastbils konvojer som högt utsatta på grund av det dåliga vägnätet.¹¹¹ En bok beskriver att Mujahedinernas bakhåll på Sovjets kommunikationslinjer syftade till att hota Sovjets förmåga att återförsörja sig själv.¹¹² Nästan oändliga exempel tas upp i empirin hur Mujahedinern lyckades med bakhåll mot Sovjets logistiska konvojer. Ett exempel visar hur Mujahedinern lyckades med ett bakhåll mot en logistikkonvoj som orsakade underskott i Kabul,¹¹³ även en bränslekonvoj blev anfallen vilket minskade resursflödet till Kabul.¹¹⁴ Ännu ett exempel talar om hur Mujahedinern fick information om en kommande konvoj med resurser och grävde skyttevärn för att slå mot kolonnen.¹¹⁵ I krigets början bestod kolonnernas säkerhet endast av pansarskyttefordon som befann sig i början och slutet av kolonnen samt var utspridda i kolonnen.¹¹⁶ De tidiga misslyckandena i kriget ledde till försök för att säkra sin logistik från fiendlig påverkan där man införde permanenta säkerhetsposter längs motorvägar och andra

¹⁰⁹ Lester W. Grau. (red.). *The bear went over the mountain: Soviet combat tactics in Afghanistan*, London: Frank Cass, 1998, 95.

¹¹⁰ Lester W. Grau och Michael A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002, 289.

¹¹¹ Ibid., 138.

¹¹² Ali Jalali, Ahmad, Lester W. Grau och United States Marine Corps. *The other side of the mountain: Mujahideen tactics in the Soviet-Afghan War*. Texas: Books Express Publishing, 2010, 46.

¹¹³ Stephen, Tanner. *Afghanistan: a military history from Alexander the Great to the fall of the Taliban*. New York: Da Capo Press, 2002, 260.

¹¹⁴ Gregory, Feifer. *The great gamble: the Soviet war in Afghanistan*. New York: Harper, 2009, 174.

¹¹⁵ Ibid., 136.

¹¹⁶ W. Grau och A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War*. 2002, 140-142.

delar av ruter där man bedömde att risk för bakhåll var större. De införde även mobila patruller längs motorvägarna som eskorterade konvojer samt genomförde spaning längs vägen. När en logistikkolonn skulle köra igenom fientligt territorium stod Sovjetiska styrkor, artilleri och flyg för säkerheten. De blockerade delar av vägen beroende på marشلängd och terräng upp till två dagar. Kortare sträckor kunde de även blockera hela vägen för att skydda logistikkolonnen från fientlig påverkan.¹¹⁷ Även efter alla åtgärder hade Mujahedinern fortsatt påverkan på de logistiska kedjorna där de blev påverkade ända fram tills Sovjets utdrag ur Afghanistan 1989.¹¹⁸ Sovjet visade på försök till att hindra den fientliga påverkan på ens logistik. Skadorna som orsakades på logistiken minskade jämfört med början av kriget men den fientliga inverkan fanns under hela krigets gång och påverkade logistiken från krigets början till slut. Att Sovjet aldrig under kriget kunde säkra sin logistik från fientlig påverkan gör att egenskapen **ej återfinns**.

¹¹⁷ Lester W. Grau och Michael A. Gress. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002, 142-145.

¹¹⁸ Ibid., 147.

4.8 Resultat analysverktyg

Var- iab- ler	Benäm- ning	Beskrivning	Indikationer	Återfinns egenskapen? Ja/Delvis/Nej
1	Effekt- vitet	Att prioritera och optimera logistiska resurser mellan enheter, samt av ekonomiska själ.	Vid behov prioritera specifik enhet samt logistikförmåga prioriteras över annan.	Delvis
2	Enkel- het	Förenkling för taktiska enheter genom att tilldela så lite logistiska resurser som möjligt.	Logistisk hantering särskiljs från stridande enheter.	Ja
3	Flexi- bilitet	Att kunna skifta fokus och improvisera sin logistik.	Snabbt skifte av fokus vid nya förutsättningar.	Delvis
4	Konti- nuitet	Stabilitet i det logistiska flödet mellan bakre och främre enheter.	Fria kommunikation vägar mellan främre och bakre nivå.	Nej
5	Uppnå- barhet	Stridande enheter är självförsörjande under begränsad tid.	Inga brister på resurser tidigt in i en operation som påverkar stridande enhets förmåga.	Delvis
6	Tempo	Att få fram rätt mängd resurser kontinuerligt.	Förmåga att snabbt hantera stridande enhets uppkomna behov.	Nej
7	Överlev- nads- förmåga	Att säkra logistiken från fientlig påverkan.	Logistiken kunde leverera resurser utan större fientlig påverkan.	Nej

4.9 Sammanfattning analys

Sammanfattningsvis visar analysen med hjälp av det teoretiska ramverket på Sovjets betydande brister inom deras operativa logistik under konflikten. Endast en egenskap, enligt empirin, uppnåddes fullständigt och återfanns enligt analysverktyget. Tre andra egenskaper fanns delvis representerade medan resterande inte kunde återfinnas.

Tidigare forskning belyser delar av den logistiska svagheten hos Sovjet, vilket analysen styrker. Det teoretiska perspektivet framhäver särskilt bristerna i Sovjets förmåga till *överlevnad, kontinuitet och tempo*, vilka utgjorde huvudorsakerna till deras misslyckanden inom den operativa logistiken. En betydande utmaning för Sovjet var det undermåliga vägnätet som fanns inom operationsområdet, vilket starkt påverkade deras förmåga att skydda och transportera logistiken negativt.

Andra egenskaper som *uppnåbarhet* och *enkelhet* var också avgörande faktorer för Sovjets bristande logistik, där brister i dessa egenskaper ledde till nästan katastrofala operationer. Även om vissa försök gjordes för att möta dessa utmaningar och förändra det logistiska systemet, ledde dessa insatser inte till betydande förbättringar under krigets gång.

Flexibilitet var en egenskap där vissa framsteg gjordes genom anpassningar till det logistiska systemet för att möta nya hot, men fullständig framgång nåddes inte. *Enkelhet* var den enda egenskapen som helt uppnåddes enligt empirin, där flera exempel visade på förmågan att separera logistik från stridande enheter.

Tempo var en väsentlig egenskap för Sovjets misslyckanden inom logistik, där bristande *kontinuitet* och *flexibilitet* hindrade dem från att möta enheternas behov i tid vilket ledde till den bristande egenskapen. *Effektivitet* återfanns delvis genom att vissa enheter prioriterades för logistisk ersättning med helikopter, även om anledningen till detta inte diskuterades i empirin.

Sammanfattningsvis belyser analysen de mångfattade utmaningarna som Sovjet stod inför inom den operativ logistik under konflikten, och pekar på områden där förbättringar skulle ha behövts för ett effektivt logistiksystem.

5. Avslutning

Kapitlet inleds med att återkoppla till problem, syfte och frågeställning. Därefter presenteras slutsatser med diskussion kring studiens frågeställning, där slutligen diskuteras analysen, relevans för yrkesutövning och förslag på vidare forskning redogörs.

5.1 Återkoppling problem, syfte och frågeställning

Den tidigare forskning som presterades visade på hur militär logistik har hamnat efter i forskningen och behovet att forska på flera fall för att få en bättre förståelse över sambandet mellan militär logistik och krigföringen redogjordes. Dock har den stora delen av forskning som genomförts fokuserat på fall från väst och därför blev syftet med denna studie att med hjälp av ett teoretiskt ramverk analysera logistiken i afghanska–sovjetiska kriget. Den tidigare forskning presenterar problem med Sovjets logistik men lite forskning har gjorts på att förstå och förklara den bristande logistiken, dessutom med hjälp av ett teoretiskt ramverk. Med detta syfte i åtanke skapades frågeställningen: ”*Hur kan utfallet av afghanska–sovjetiska kriget förstås med hjälp av Moshe Kress teori om operativ logistik?*” Denna frågeställning har väglett författaren och bidragit till att syftet med uppsatsen har uppnåtts och bidragit till att hjälpa förstå utfallet. Svaret på frågeställningen presenteras i mer utvecklad form under.

5.1.1 Svar på frågeställning

I analysen av det empiriska materialet presenteras tydliga brister med den operativa logistiken där Sovjet misslyckades med att leva upp till de logistiska egenskaperna där det bristande vägnätet i form av både dålig kvalitet och kvantitet var en stor bidragande faktor till Sovjets nederlag. Mujahedinernas påverkan på Sovjets kommunikationslinjer framgår tydligt i analysen av empirin där de både lyckades påverka kommunikationslinjerna genom blockeringar samt bakhåll vilket påverkade den operativa logistiken negativt för Sovjet. Analysen visar dock på flera försök och åtgärder för att möta de svåra hoten och visar på förmågor där man delvis har ett flexibelt logistiskt system. Kress strukturella och operativa egenskaper hjälper förklara utfallet och det operativa logistiska misslyckandet.

5.2 Diskussion och slutsatser

Tidigare forskning har lyft fram brister inom Sovjets logistik under kriget. Denna undersökning fördjupar förståelsen genom att visa på nästan fullständig frånvaro av Kress egenskaper inom logistiken för Sovjet. Antingen var de endast delvis uppfyllda eller inte alls vilket visar på den undermåliga logistiken för Sovjet under kriget. En central slutsats är att det undermåliga vägnätet kraftigt hindrade Sovjets förmåga att skydda och kontinuerligt leverera resurser. Empirin beskrev vägnätet som både av dålig kvalitet och otillräcklig kvantitet, vilket gav Mujahedinerna möjlighet att effektivt blockera kommunikationslinjerna för Sovjet. Den begränsade tillgången till vägar gav också Mujahedin möjlighet att lätt utföra bakhåll mot Sovjets logistik, vilket även gynnades av den ovänliga terrängen som fanns längs kommunikationslinjerna.

Ännu en slutsats som dras från analysen är hur Sovjet saknade förmågan att möta problematiken kopplat till det bristande vägnätverket. Sovjet hade ingen kapacitet till att effektivt reparera vägar som blivit skadade, vilket försvårade förmågan att effektivt leverera logistik. Det system Sovjet använde för att ersätta enheter baserat på förväntad förbrukning ledde även till svårigheter för de stridande enheterna att vara självförsörjande. Problemet med bristen på logistikpersonal, vilket empirin berör marginellt, kan också ha bidragit till Sovjets logistiska utmaningar och förmågan att understöda de stridande enheterna.

Utifrån analysen kan vi tydligt se Sovjets ansträngningar att säkra sina kommunikationslinjer och att skapa ett mer flexibelt logistiksystem för att möta de nya kraven, vilket visar på hur Sovjet försökte anpassa sitt logistiska system. Trots dessa insatser hade Sovjet konsekventa problem med att skydda sina kommunikationslinjer under hela krigets gång, vilket försvårades av bristen på helikoptrar.

Kress egenskaper *kontinuitet, tempo och överlevnadsförmåga* framstår som centrala egenskaper som hade stor inverkan på Sovjets logistik under kriget. Det är viktigt att beakta dessa faktorer vid planering och genomförande av logistiska operationer då dessa kan ha stor påverkan på operationens utfall.

En slutsats som kan dras från analysen är den betydande påverkan terrängen och det bristande vägnätverket hade på logistikens utfall. Dessa aspekter är något som inte berörs av Kress egenskaper men är något som kan ha stor påverkan på ett utfall vilket framkommer tydligt i

analysen. Terrängen och det bristande vägnätverkets påverkan är inte direkt kopplat till Kress egenskap om *kontinuitet* men var aspekter som bidrog till Sovjets misslyckande med egenskapen. Att ha kännedom om dessa aspekter kan vara avgörande vid planering av sin logistik men är något som Kress egenskaper inte tar hänsyn till.

Personal har också stor innebörd för ett lyckad logistiskt system men är något som inte heller innefattas av Kress egenskaper. I empirin omfattas personal lite men beskrivs som bristfällig för att understödja de Sovjetiska styrkorna. För att lyckas med att planera och genomföra sin logistik krävs kännedom om personalens kapacitet både kopplat till antal men även praktiskt.

En central lärdom av fallet blir vikten av att ha kunskap om terrängen och vägnätet i det aktuella operationsområdet för att kunna anpassa sina förmågor. Sovjet misslyckades med detta i Afghanistan, vilket kan vara en viktig lärdom för Sverige med tanke på att olika operationsområden utanför Sveriges gränser kan uppstå genom vårt NATO-medlemskap, där vägnätet och terräng kan vara mindre etablerat eller bekant jämfört med det vi har i Sverige. Dessutom att ha kunskap om personalens förmågor både kopplat till antal men även vad de faktiskt kan genomföra är väsentligt för planering och genomförande av logistiken. Något som kan komma bli ännu viktigare där krav på understöd av andra länders stridande enheter kan bli verklighet.

5.3 Diskussion om analys

Analysen som genomförts nådde de mål som sattes upp vid studiens början under syfte. Däremot kan kritik riktas mot analysen och resultatet som gavs. Det teoretiska ramverk som applicerades på analysen bygger på Kress operationella och strukturella egenskaper vid planering och genomförande av logistik. Kritik till att vissa egenskaper överlappar och går in i varandra har presenterats tidigare och är något som blir tydligare i analysen där egenskaper bygger på varandra. Fördelaktigt hade dessa egenskaper varit mer distinkta och självständiga och ge ett tydligare resultat. Egenskaperna berör endast fåtal specifika aspekter vilket kan leda till missade slutsatser kopplat till fallet. Till exempel berörs inte personal av teorin men är något som tas upp i empirin som ej tillräcklig för att täcka Sovjets logistiska behov. För att utveckla studien hade man kunnat kombinera det teoretiska ramverket med ännu en teori eller skapat ett eget mer utformat ramverk. Som exempel hade man kunnat kombinera det

teoretiska ramverket av de fem faktorer som presenteras av Erbel och Kinsey i tidigare forskning. Något som inte gjordes i denna uppsats på grund av studiens omfattning.

5.4 Relevans för yrkesutövning

Tidigare forskning tar upp behov att öka uppfattningen om logistikens inverkan på ett lands krigföring. Att ha kunskap om vad som är möjligt och inte kopplat till logistiken är viktigt för yrkesutövaren. Genom att nyttjat sig av ett teoretiskt perspektiv har flera lärdomar och slutsatser bidragit med mer förståelse kring professionen. Att kolla på afghanska-sovjetiska kriget har förståelsen mellan krigföringen och logistiken ökat och påvisat vilken inverkan de har på varandra. Ett samband som kommer att bli ännu mer viktigt då NATO-medlemskapet kan innebära nya logistiska utmaningar både kopplat till miljö och organisation, liknande vad denna studie tar upp. Att undersöka och förstå fall leder till att kunskapen och förståelsen ökar kring operativ logistik som kan föras vidare till yrket och framtida NATO-samarbeten. Vidare har studien ökat förståelsen för hur vår främsta kommande motståndare fungerar kopplat till deras logistiska system och vilka styrkor och svagheter som de har.

5.5 Förslag på vidare forskning

För att öka kunskapen bör flera fall med både lyckad och misslyckad logistik att undersökas med hjälp av ett teoretiskt ramverk. Specifikt bör man kolla på flera fall där man verkar på ett operationsområde man själv inte är van vid. Både med hjälp av teoretiska ramverk som Kress och faktorerna som Erbel och Kinsley skriver om som presenterades i tidigare forskning. Med detta kan vi öka förståelsen för vilka faktorer eller egenskaper som påverkar logistiken och öka kunskapen kring militär logistik. Att använda sig av Kress egenskaper för att förstå ett fall på strategisk eller taktisk nivå kan också vara intressant för att öka kunskapen kring logistiken. Vidare bör man utveckla Kress egenskaper mer för att bättre kunna förklara flera fall och dra mer gömda lärdomar, samt utveckla flera teoretiska ramverk för att bättre kunna förstå den militära logistiken i helhet.

6. Litteraturförteckning

Artiklar

Aviles, Maria, Cox, Scott, Rutner, Stephen M. Logistics evolution: a comparison of military and commercial logistics thought. *The International Journal of Logistics Management*. Vol. 23, nr. 1, 2012: 96–118. doi: [10.1108/09574091211226948](https://doi.org/10.1108/09574091211226948).

Erbel, Mark, Kinsey, Christopher . Think again – supplying war: reappraising military logistics and its centrality to strategy and war. *Journal of Strategic Studies*. Vol. 41, nr. 4, 2018: 519. doi: [10.1080/01402390.2015.1104669](https://doi.org/10.1080/01402390.2015.1104669).

Grau, Lester W. Jalali, Ali Ahmad. The Campaign for the Caves: The Battles for Zhawar in the Soviet-Afghan War. *The Journal of Slavic Military Studies* 14, no. 3, 2001, 69-92. doi: [10.1080/13518040108430488](https://doi.org/10.1080/13518040108430488).

Yoho, Keenan D, Sebastiaan Rietjens och Peter Tatham. Defence logistics: an important research field in need of researchers. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*. Vol. 43, nr. 2 2013: 80–96. doi: [10.1108/IJPDLM-03-2012-0079](https://doi.org/10.1108/IJPDLM-03-2012-0079).

Litterateur

Bennett, Andrew och George, Alexander L. *Case studies and theory development in the social sciences*. Cambridge: Mass., MIT, 2005

Blank, Dr. Stephen J. *Operational and Strategic Lessons of the War in Afghanistan, 1979-1990*. Tannenber Publishing: Tannenber, 2014.

Braithwaite, Rodric. *Afgantsy: the Russians in Afghanistan, 1979-89*. New York: Oxford University Press, 2011

Eriksson, Lars Torsten & Hultman, Jens. *Kritiskt tänkande: utan tvivel är man inte riktigt klok*. 2. uppl. Stockholm: Liber, 2014

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Towns, Ann E. och Wängnerud, Lena. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017

Feifer, Gregory. *The great gamble: The Soviet war in Afghanistan*. New York: Harper, 2009.

Försvarsmakten. *Doktrintillägg logistik*. Stockholm: Högkvarteret. 2023.

Galeotti, Mark. *Afghanistan: the Soviet Union's last war*, London: Frank Cass, 1995

Grau, Lester W. & Gress, Michael A. (red.). *The Soviet-Afghan War: how a superpower fought and lost : the Russian General Staff*. Lawrence, Kan: University Press of Kansas, 2002

Grau, Lester W. (red.). *The bear went over the mountain: Soviet combat tactics in Afghanistan*, London: Frank Cass, 1998

Jalali, Ali Ahmad, Grau, Lester W. & United States Marine Corps. *The other side of the mountain: Mujahideen tactics in the Soviet-Afghan War*. Texas: Books Express Publishing, 2010

Johannessen, Asbjørn, Tufte, Per Arne & Christoffersen, Line. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. uppl. 2. Stockholm: Liber, 2020

Kane, Thomas M. *Military Logistics and Strategic Performance*. London: Routledge, 2012

Kinsey, Christopher och Uttley, Matthew. The Role of Logistics in War. *The Oxford Handbook of War*, 401–416. London: Oxford university press, 2012

Kress, Moshe. *Operational logistics: The Art and Science of Sustaining Military Operations*. uppl. 2. Cham: Springer, 2016.

Tuttle, William G. *Defense logistics for the 21st century*. Annapolis, Md: Naval Institute Press, 2005.

Milan, Vego. *Joint operational warfare: Theory and practice*. Stockholm: National Defence Collage, 2008.

Tanner, Stephen. *Afghanistan: a military history from Alexander the Great to the fall of the Taliban*. New York: Da Capo Press, 2002